veto
Onafhankelijk studentenblad

Leuvense bijbelwetenschapper krijgt opdracht in het Vaticaan

Benoeming kwam 'uit de hemel vallen'

09 februari 2021 | Onderzoek | Artikel | Auteur(s): Sjereno Córvers

Delen Tweet Delen

Bénédicte Lemmelijn startte het jaar op een heel bijzondere manier: een officiële brief van de paus bereikte haar deurmat. Daarin las ze dat ze is benoemd tot lid van de Pauselijke Bijbelcommissie.

Bénédicte Lemmelijn, expert van het Oude Testament aan de KU Leuven, gaat een niet mis te verstane rol spelen in de katholieke bijbelinterpretatie. Samen met 21 anderen gaat ze de teksten van

de Bijbel op hedendaagse wijze interpreteren. De Pauselijke Bijbelcommissie adviseert de paus rechtstreeks. Lemmelijn is aangesteld voor een periode van vijf jaar. Samen met haar zijn nog vier andere vrouwen lid van de commissie. Lemmelijn is de eerste Belgische vrouw die is benoemd.

De faculteit Theologie en Religiewetenschappen van de KU Leuven heeft internationaal allure in de katholieke wereld. Ze kent een lange geschiedenis van invloed op de exegese (*tekstuitleg van de Bijbel, red.*). Daarnaast hebben professoren van de faculteit een rol gespeeld bij het tot stand komen van het Tweede Vaticaans Concilie (*een vergadering van bisschoppen onder leiding van de paus, red.*). Deze was van onvoorstelbare waarde omdat dit document de Katholieke Kerk moderniseerde.

Lemmelijn is ook niet de eerste prof aan de KU Leuven die aan de commissie deelneemt. Reeds drie professoren van haar faculteit zetelden erin: Albert Descamps (*oud-rector van de KU Leuven, red.*) in de jaren 1970 - zelfs als secretaris van de commissie -, Jan Lambrecht van 1985 tot 1996 en Willem Beuken van 1997 tot 2007.

De Bijbelcommissie

De Pauselijke Bijbelcommissie was in 1902 opgericht om argumenten te zoeken tegen het modernisme in het christendom. Destijds ging men steeds wetenschappelijker met de Bijbel en het leven van Jezus om. De Kerk vreesde daarin een bedreiging voor de katholieke leer.

Tegenwoordig streeft de commissie juist naar een meer kritische interpretatie van de Bijbel, zodanig dat deze aansluiting vindt bij de heersende tijdsgeest. De Commissie valt onder de Congregatie van de Geloofsleer, waarin onder andere de dogma's van de Kerk overdacht worden.

'Het kwam letterlijk uit de hemel vallen'

– BÉNÉDICTE LEMMELIJN, PROFESSOR OUDE TESTAMENT KU LEUVEN

Jaarlijks komt de commissie één week samen vlak na Pasen om een bepaald thema, aangereikt door de paus, te bespreken. Hierna wordt er een pauselijk document opgesteld met de bevindingen. Het is nog niet bekend wat het thema van dit jaar zal zijn. In 2019 was er een antropologische insteek en onderzocht men het wezen van de mens. Vorig jaar is er geen

plenaire vergadering geweest wegens de wissel van leden. Vanwege corona zou het dit jaar wel eens via Zoom kunnen plaatsvinden.

Verdienste Lemmelijn

Ondanks het grootse nieuws blijft Lemmelijn bescheiden: 'Toen ik de mail met de uitnodiging binnenkreeg in het Latijn kon ik het eerst niet geloven, totdat ik een officiële brief met watermerk van het Vaticaan binnenkreeg. Natuurlijk heb ik hard gewerkt mijn hele loopbaan, maar dit had ik nooit verwacht.' Het betreft namelijk een opdracht waar niet op gesolliciteerd kan worden. 'Het kwam letterlijk uit de hemel vallen', verklaart ze.

Ze voelde zich als de jonge David (die van Goliath). De profeet Samuel moest de koning van Israël benoemen. Hij kiest voor de jongste, kleine zoon die schaapherder was. 'Ik ervaar het als iets dat mij overkomt, als een genade, iets dat ik niet verdiend heb, maar heb gekregen', zegt Lemmelijn. 'Hoewel ik me te klein voel heb ik mijn zaak in de handen van God gelegd.' Zoals het ook was voor de bijbelse profeten ervaart ze die uitverkiezing ook als een opgave. Ze vertrouwt erop dat ze niet alleen zal staan.

'Ik kijk vanuit wie ík ben, en vrouwelijkheid is daar intrinsiek deel van'

– BÉNÉDICTE LEMMELIJN, PROFESSOR OUDE TESTAMENT KU LEUVEN

Het is echter niet geheel vreemd dat het Vaticaan haar heeft weten te vinden. Lemmelijn bezit de gave om open, eerlijk en kritisch met de geloofsleer om te gaan en weet religie van een modern jasje te voorzien. De paus vond dit jasje wellicht goed staan.

Ook heeft ze zich altijd ingezet om haar boodschap ook buiten de academie kenbaar te maken. Zo won met haar eerste boek voor een breed publiek de Publieksprijs voor het Religieuze en Spirituele boek. Dit boek, genaamd *Mijn geloof als wetenschapper? Een broos en eerlijk antwoord* werd in het Russisch, en binnenkort ook in het Frans en Engels, vertaald. Al bij al geschikte kwaliteiten om deel te nemen aan de commissie.

Inclusieve vernieuwing

Sinds het ontstaan van de Commissie is zij inclusiever geworden, al is er nog een lange weg te gaan. Voorheen waren het vooral westerse priesters (mannen dus). Vervolgens werd de Commissie

westerse priesters (mannen dus). Vervolgens werd de Commissie ook internationaal diverser. Bij de vorige benoemingen onder paus Franciscus werden er voor het eerst drie vrouwen uitgenodigd; deze keer nog twee, waaronder Lemmelijn.

Al is de Commissie nog altijd grotendeels een mannenbolwerk, de vrouwelijke bijdrage vindt langzaam zijn weg. Zal dit ook de uitkomsten van de Commissie fundamenteel veranderen? 'Als tekstcriticus zal ik niet anders werken dan mannen, maar in de Commissie gaat het om interpretatie en daarin kan ik dingen wél anders zien', zegt Lemmelijn. 'Ik kijk vanuit wie ík ben, en vrouwelijkheid is daar intrinsiek deel van.' Ze verwacht niet dat ze de hele kerkelijke interpretatie van de Bijbel zal veranderen, maar 'het is goed dat verschillende meningen elkaar tegenkomen.'